

transcendental”.

Și totuși, începînd cu anii '30, cultura europeană înregistrează o serie de încercări interesante de a reface unitatea pierdută a subiectului și de a reda individualului demnitatea categorială. În lipsă de alt termen, voi numi *postmodernism* modelul cultural care aspiră spre o nouă sinteză, integrînd și depășind criza modernismului, într-o încercare de reabilitare (pe baze dinamice însă) a categoriei individualului. Transferat din arhitectură în studiile literare fără a i se fi clarificat însă sfera de semnificații, termenul de „postmodernism” prezintă toate dezavantajele (dar și toate avantajele) unei atari indecizii conceptuale. Încercările de a subsuma unei unice direcții — postmoderniste — tendințele culturale divergente din a doua jumătate a veacului nostru („Arta pop și tăcerea, cultura de masă și deconstructivismul, Superman și Godot”⁹) au dus la

⁹ Ihab Hassan, *Sfîșierea lui Orfeu*, postfața ediției 1982, antologată în „Caie-te[le] critice” ale „Vieții românești”, 1—2/1986, p. 181.